

Waldemar Reńda
ul. Legionów Polskich 16/34
32-300 Olkusz
tel.: 0-32-6433654

Olkusz, dnia 28 lutego 2005 r.

Recenzent z rekomendacji
Polskiego Towarzystwa Fizycznego

Recenzja dydaktyczna podręcznika

Tytuł podręcznika:

„Zrozumieć świat”. Podręcznik fizyki dla gimnazjum. Część 1
pod redakcją Barbary Sagnowskiej

Wydawca: Wydawnictwo „ZamKor” w Krakowie

Przeznaczenie podręcznika:

Podręcznik przeznaczony jest do nauczania fizyki z astronomią
w gimnazjum.

Ocena podręcznika

Podręcznik opracowano w oparciu o program napisany przez Marię Rozenbajgier, Barbarę Sagnowską i Jadwigę Salach, dopuszczony do użytku szkolnego przez MENiS, numer dopuszczenia: DKW – 4014 – 105/99.

Opiniowany podręcznik powstał na bazie – nagrodzonego przez Komisję do Oceny Podręczników Szkolnych Polskiej Akademii Umiejętności – podręcznika, którego autorami byli M. Rozenbajgier, R. Rozenbajgier oraz J. M. Kreiner (nr dop. 53/99). Autorami opiniowanego podręcznika są: Maria Rozenbajgier, Ryszard Rozenbajgier, Barbara Sagnowska, Małgorzata Godlewska i Danuta Szot-Gawlik.

Część I podręcznika obejmuje następujące działy: „Wykonujemy pomiary”, „Niektóre własności fizyczne substancji”, „Cząsteczkowa budowa ciał” oraz „Jak opisujemy ruch”. Zawiera 122 strony tekstu podstawowego, 87 barwnych zdjęć, 28 rysunków, 20 wykresów i diagramów oraz 20 tabel. Zamieszczono też aneks pt.: „Doświadczenia domowe” oraz wyniki zadań rachunkowych i skorowidz nazw.

Modyfikacja podręcznika polega na przeniesieniu trudnej pojęciowo kinematyki na koniec podręcznika, co pozwoli na lepszą korelację nauczania tego działu z matematyką. Podręcznik zaczyna się działami, które umożliwiają wykonanie prostych a zarazem ciekawych doświadczeń dotyczących zjawisk, z jakimi uczeń spotyka się w życiu codziennym. Działy te zawsze cieszyły się zainteresowaniem uczniów. Mam nadzieję, że ten sprawdzony dydaktycznie zabieg uatrakcyjni nauczanie fizyki i pozwoli na rozbudzenie trwałych zainteresowań przedmiotem, tym bardziej, że równocześnie – bez szkody dla wartości merytorycznej – skrócono i uproszczono kinematykę.

Podręcznik wyczerpuje podstawę programową w zakresie omawianych zagadnień. Treści nauczania są zgodne z najnowszym stanem wiedzy fizycznej i astronomicznej, a równocześnie prezentowane są w sposób przystępny, zgodny z zasadami dydaktyki tego przedmiotu.

Dobór i zakres materiału uważam za właściwy oraz zgodny z założeniami i celami nauczania fizyki w wyżej wymienionym typie szkoły. Jest on też dostosowany do możliwości percepcyjnych oraz potrzeb dydaktycznych uczniów realizujących program fizyki. Zapewnia on zdobycie odpowiednich wiadomości o przyrodzie i technice oraz umiejętności umożliwiających złożenie egzaminu końcowego i kontynuowania dalszej nauki w liceum. Dostosowany jest do czterogodzinnego cyklu nauczania fizyki, jaki najczęściej stosuje się w gimnazjum.

Autorzy zastosowali właściwą metodę prezentacji treści, które tworzą wewnętrznie spójną i logiczną całość. To jeden z tych podręczników, w których udało się autorom pogodzić precyzję i poprawność naukową języka z jego komunikatywnością i prostotą. Należy podkreślić bardzo wysoki poziom merytoryczny i dydaktyczny podręcznika, który zapewniają znani i cenieni autorzy.

Na szczególną pochwałę zasługują krótko i niezwykle precyzyjnie sformułowane posumowania zatytułowane: „To ważne!” Na pochwałę zasługuje również strona edytorska; wyraźny druk, dużo „światła”, dyskretne użycie koloru, starannie dobrane zdjęcia, poprawnie wykonane i metodycznie wzorowo opracowane rysunki i wykresy, podbarwienia treści, wyróżnienie ważniejszych wzorów sprzyjają percepcji treści. Duże walory dydaktyczne posiadają też tak zwane „Przykłady”, w których autorzy precyzyjnie ilustrują rozwiązania wybranych problemów rachunkowych.

Do każdego tematu dołączono po kilka – odpowiednio dobranych – pytań i zadań, które pozwalają na kształcenie określonych umiejętności, a także na pogłębienie i poszerzenie wiedzy. Zadania oraz zamieszczone „Przykłady” kierują uwagę nauczycieli i uczniów na szczególnie ważne dla struktury treści problemy i zagadnienia, a przykładowe rozwiązania problemów są wzorem dla tego typu rozważań.

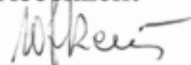
W podręczniku dominuje rola informacyjna. Dlatego też Wydawnictwo przygotowało obszerny zbiór zadań, które pozwolą kształtować objęte programem umiejętności i sprawności oraz przygotować uczniów do egzaminu gimnazjalnego. Dodam, że Wydawnictwo zapewnia nauczycielom pomoc dydaktyczną w postaci programów, poradników metodycznych, filmów dydaktycznych, programów multimedialnych, zeszytów ćwiczeń itp.

W ostatniej części podręcznika opracowano szereg propozycji doświadczeń, które uczniowie mogą wykonać w domu, co pozwoli na związanie treści nauczania ze zjawiskami spotykanymi na co dzień.

Uważam, że recenzowany podręcznik wyczerpuje podstawę programową nauczania fizyki z astronomią dla gimnazjum, w pełni realizuje założone w programie cele dydaktyczno-wychowawcze szkoły, a treści w nim zawarte są zgodne z Konstytucją RP, Konwencją o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z 4 listopada 1950 r. oraz Konwencją o prawach dziecka z 20 listopada 1989 r.

Stwierdzam, że podręcznik ten może być dopuszczony do użytku szkolnego w gimnazjum do realizacji programu nauczania fizyki z astronomią.

Recenzent

Waldemar R e n d a